

BOG

VI VILLE HAVE FORTALT HINANDEN ALT (/BOEGER/VI-VILLE-HAVE-FORTALT- HINANDEN-ALT)

Af Judith Hermann (/forfattere/judith-hermann) (2023)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

[BASIS%3A137332922&FRAGMENT=CONTENT](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A137332922&FRAGMENT=CONTENT))

Log ind (/user/login?destination=/boeger/vi-ville-have-fortalt-hinanden-alt) for at anmelde

Judith Hermanns essayperle er litterært kræs. Hendes ømskindede tanker om skrivning, drømme, familie og alt derimellem er både bevægende og tankevækkende.

TAGS: JUDITH HERMANN (F. 1970) (/TAXONOMY/TERM/31358)

ANMELDELSE

30 nov.23

(/users/asger-
beier-berndsen)

Af Asger Beier Berndsen (/users/asger-beier-berndsen)

Judith Hermanns essayperle er litterært kræs. Hendes ømskindede tanker om skrivning, drømme, familie og alt derimellem er både bevægende og tankevækkende.

Jeg har altid syntes, at det *kan* være både kedeligt og navlepillende, når forfattere går i kødet på sig selv og deres skriveproces. Oftest er det jo for søren mere spændende at opleve forfatteres skrivetalent folde sig ud i et eller andet fiktivt arrangement end at få serveret en lang, personlig parole *om* dette skrivetalent. Men så er der også de forfattere, hvor kigget bag det magiske skrivesløv fletter sig sammen med noget, de har på hjerte, og det bliver til fortællekunst af fineste kaliber. Heldigvis er vi med den tyske mesterforfatter Judith Hermann i sidste kategori.

Essayet, der falder i tre dele, kredser om hendes eget liv som forfatter i Berlin, men i lige så høj grad om relationer og mennesker, der har været navigationspunkter og hjørnestene i hendes liv. Har man læst andre af Hermanns værker, så vil man kende rigtig mange af rammerne for de scener, som hun fremskriver: berlinske barer, små køkkener og

storbylejligheder med mærkværdige detaljer. Disse rum fylder hun så med virkelige personer, og hun bygger dekorativt scenerne op med en mesterlig sans for netop detaljerne.

Uden at det skal blive for metatungt, så evner hun med både fortællinger, fremhævelser og fabrikationer i sine erindringer at vise, hvor narrativt og perspektivbetinget vores måde at opleve verden på er – altså også alle os der ikke lever af at skrive. Hvor meget vi farver minder for at få det til at give mening og gå op. Men i hendes ende er det også interessant at mærke, hvor meget hun som forfatter udelader i sine historier for at maskere sig, og måske netop ved de udeladelser formår at fremsige noget sandt.

Hun citerer sin gamle psykoanalytiker, dr. Dreehüs, for at sige om en af hendes tekster, at hun har *“fremmedgjort og forvrænget det hele, indtil intet mere er rigtigt, og alt alligevel er sandt”*. Og sådan føles det virkelig at læse Hermann: Der er altid en spøgelsesagtig kvalitet på færde i hendes fortællinger, noget der virker *offog* usagt, men i hendes betoning af specifikke ting i sætninger eller situationer, så dukker der noget, der føltes helt ufatteligt ægte op. Der er i hendes tanker om hendes liv og skrivning også denne dirrende gådefuldhed, men netop fordi afsættet i 'Vi ville have fortalt hinanden alt' oftest er i hendes personlige relationer, bliver det meget vedkommende og visse steder decideret rørende at læse. Fx om hendes aggressive far, hendes selvudslettende mor eller hendes gode veninde Ada.

Kort fortalt sår hun tvivl om, hvor grænsen imellem levet liv, drømme, erindring og fiktion går – og hvor flydende den grænse er i sin grundessens. Som hun selv skriver: *“Det er ligegyldigt om drømmene er livet, eller livet bliver drømt, ligegyldigt om en historie er opdigtet, sand eller kun halvvejs sand, udtænkt eller virkelig – fuldkommen ligegyldigt. Husene er vigtige. Rummene, dine livsfasers koordinater, de indre strukturer og din mulighed for at forlade disse huse, deres indre verdener, og vende tilbage til dem igen.”*

Selvom der bestemt er konkrete perspektiver, der for kendere føjer forståelse til hendes andre værker, så er der bestemt også guld at hente for nye læsere. Hermanns på samme tid originale og genkendelige tanker om at skrive og leve er en fornøjelse at dykke ned i, fordi sproget er så afstemt og tempereret, mens emnerne hun tager op i værket er svære ikke at blive ramt - og rørt – af.

BOGDETALJER

Andre bøger af Judith Hermann